

Maailm ilma installeeritava tarkvarata

19 aastat tagasi Autor: [Kaido Einama](#)

([Arvutimaailm 9/05](#))

Autor: **Kaido Einama**

Kas poleks tore, kui oma arvutisse ei peaks enam installima ühtki tarkvara ja ei peaks pidevalt silma peal hoidma uuendustel, maksmata värskenduste (upgrade) eest ning lõpuks muretsema, kas kogu see kraam ikka kõvakettale ära mahub ja mälu jagub? On tore, ja varsti on see toredus osa meie igapäevasest arvutielust. Sest tarkvara on muutumas teenuseks.

Kui esialgu ilmusid kasutajate kätte mitmed veebipõhised raamatupidamistarkvarad, siis nüüd saab proovida juba palju muudki. Tekstiredaktoreid, HTML-editore ja miks mitte ka lihtsamat graafikatöötlemise tarkvara võib kasutada ostmata programmi karbis, isegi ilma seda üle Interneti alla laadimata.

Tarkvara kodust serverisse

Teenusena töötav tarkvara asub serveris, kus on tema õige koht (seal on võimsust ja turvalisust rohkem kui kasutaja PC-s) ning server serveerib sama koodi kõigile tahtjatele. Teenusepakkuja kehtestab muidugi kasutamisele oma reeglid - ta kas pakub asja tasuta, et tekiks harjumus veebipõhist programmi kasutada) või küsib tasu. On see siis kuutasu, kasutamiskorra tasu või midagi muud, sõltub juba ärimudelidest.

Minu esimene kokkupuude veebipõhise tarkvaraga oli Microsoft Outlook. Loomulikult oli esialgu mugavam kasutada ikkagi oma arvutisse installitud Outlooki, kuid reisil olles, kui oma arvutit polnud käepärast, osutus hoopis mugavamaks veebipõhise Outlookiga tegutsemine.

Nüüd on aeg edasi liikunud ja veebipõhine Outlook on oma esialgsetest piirangutest vabanenud ning näeb juba üsna äravahetamiseni sarnane välja oma masinas istuva koopiaga. Vahe on ainult selles, et üks jookseb serveris, teine kasutaja enda arvutis. Kui Interneti-ühenduse aeglus enam piiravaks teguriks pole, siis ühel hetkel võib osutada veebi-Outlook isegi kiiremaks ja mugavamaks kui arvutisse paigaldatud programm.

Sõltumatus platvormist

Teine kokkupuude veebitarkvaraga oli pisut hiljem - kui tekkisid MSN-i n.ö veebikloonid, mis võimaldasid suhtlustarkvara kasutada ilma MSN Messengeri omamata. Jällegi mugav lahendus neile, kellel polnud oma arvutit hetkel käepärast või ainus võimalus neile, kes töötasid Microsofti poolt pakutavast erineval platvormil, näiteks Linuxis.

Siit tulebki veebitarkvara puhul välja teine kasulik omadus: nad töötavad platvormist sõltumatult. Hea tarkvara kasutamine ei jää enam sellele taha pidama, et kasutaja arvutis istub vähem levinud MacOS või Linux, enamasti saab kõigis neis süsteemides veebis töötava tarkvaraga hakkama.

Võidujooks

Veebitarkvara arenduses käib praegu tõeline võidujooks, sellest kirjutavad arvutiajakirjad, tehnoloogiablogid ja uudistesaidid. Võidujooksus on nii uued alles loodud tarkvaraarendajad kui ka vanad ja suured turul olijad. Nii näiteks on vihjatud, et Microsoft loobub järgmise kontoritarkvarapaketi Office 13 väljatoomisest ja selle asemel keskendub hoopis uutele veebiteenustele. Nii võib näiteks saada uueks platvormiks Windowsi asemel MSN, mis on segu arvuti desktopist ja veebiteenustest. Samas on paljud tarkvaraarendajad hakanud looma veebirakendusi, mis pakuvad kontoritarkvara võimalusi üle veebi: tekstiredaktoreid, graafikaprogramme, tabelarvutusprogramme, HTML-editore jne.

Kaardindus on samuti enne traditsioonilist kontoritarkvara edukalt veebi kolinud - tüütud navigeerimisnupud on ajalugu, sujuv zoomimine ja kaardi nihutamine on reaalsus, mis muudab veebis kaardi vaatamise sama mugavaks kui näiteks eraldi kaarditarkvara installides. Tuntuim interaktiivne kaart on Google Map, millele mõhinal programmeeritakse veebipõhiseid lisavõimalusi igapäevase poolt, kes aga soovib.

Sun Microsystems on veebitarkvara võidujooksus kaasa läinud veidi teise nurga alt, omandades hiljuti tarkvarafirma Tarantella. Koos toodi välja toode Secure Global Desktop. See on serverilahendus, mis toob juba olemasolevad programmid kasutajale kätte sõltumata lõppseadme platvormist. Tavaline kontoritarkvara pööratakse serveris veebitarkvaraks, sest vaja on vaid edastada ekraanipilti ja kasutaja klahvivajutusi ning hiireliigutusi, kogu tarkus aga, mis programmis on, võib julgelt asuda serveris.

See annab veebitarkvara võidujooksus eelise selle näol, et kasutaja jaoks on kättesaadavad juba tuttavad programmid ja ta ei pea ootama arendustegevuse alguses olevate programmide küpseks saamist.

Veebis kasutatavad programmid alustasid suhteliselt kohmakate HTML-lehekülgedena, aja jooksul muutusid nad juba tavaprogrammidele veidi sarnasemaks Java-rakenduste põimimisel HTML-i ja nüüd võib veebis korda saata juba praktiliselt kõike seda, mida tavaarvutiski loodud programmides, kasutades uusi XML-, Flash- ja integreeritud Java-tehnoloogiaid.

Siin ei saa mainimata jätta AJAX-tehnoloogiat veebirakenduste loomiseks. Just see, mida veebitarkvara loojad vajavad, sisaldades endas kombinatsiooni HTML-ist, CSS-ist, Javascriptist koos objektimudelitega ning loomulikult XML-i, mis on üldkasutatav mistahes platvormidel ja mistahes klientide juures.

- [Lahendused](#)